

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τμήμα Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών

Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών

Όνοματεπώνυμο:	Απόστολος Γεράνιος
Πατρώνυμο:	Αγγέλου
Αριθμός μητρώου:	1570 2017 00015
Μάθημα:	Πρακτική άσκηση στη διδασκαλία της Τουρκικής (Μικροδιδασκαλία)
Διδάσκουσα:	Μαρίκα Ρομποπούλου
Αριθμός λέξεων:	2.520
Ημερομηνία κατάθεσης:	30/01/2022

Σχέδιο μαθήματος

Τίτλος:	«Masallar ve efsaneler; bir varmış, bir yokmuş»
Γλωσσικό επίπεδο // τάξη:	-Αρχάριο επίπεδο, Α2 κατά το ΚΕΠΑ -Τάξη 8-15 ενηλίκων φοιτητών σε πανεπιστήμιο
Θέμα:	Παραμύθια και θρύλοι
Γραμματικό φαινόμενο:	Ο μη συγκεκριμένος αόριστος χρόνος (<i>Belirsiz Geçmiş Zaman</i>) και οι χρήσεις του
Στόχοι:	-Να κατανοήσουν οι μαθητές την ανωτέρω μορφολογική δομή, τον τρόπο σχηματισμού και κυρίως τις χρήσεις της στην τουρκική γλώσσα -Να μπορούν στο τέλος του μαθήματος να αναφέρονται σε κάποιο γεγονός που συνέβη στο παρελθόν στο οποίο δεν ήταν αυτόπτες μάρτυρες με την συγκεκριμένη δομή -Να αφηγούνται παραμύθια με την συγκεκριμένη δομή -Η κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου.
Παρουσίαση του μαθήματος: (αναμενόμενη διάρκεια: 10 λεπτά)	<u>Πρώτο στάδιο (προανάγνωση):</u> -Εισαγωγή στο θέμα με άσκηση αντιστοίχισης εικόνων και τίτλων παραμυθιών -Προσωπικές ερωτήσεις στους μαθητές σχετικές με παραμύθια
(αναμενόμενη διάρκεια: 20 λεπτά)	<u>Δεύτερο στάδιο (κύρια ανάγνωση):</u> -Παρουσίαση κεντρικού κειμένου, ανάθεση ανάγνωσης στους μαθητές και έπειτα επανάληψη ανάγνωσης με τον καθηγητή -Ερμηνεία αγνώστων όρων -Ασκήσεις κεντρικού κειμένου
(αναμενόμενη διάρκεια: 3-5 λεπτά)	<u>Τρίτο στάδιο (μετα-ανάγνωση):</u> -Ερωτήσεις προς τους φοιτητές σχετικές με το κεντρικό κείμενο
(αναμενόμενη διάρκεια: 10 λεπτά)	<u>Τέταρτο στάδιο (διδασκαλία γραμματικού φαινομένου):</u> -Παραδείγματα χρήσης της νέας συντακτικής δομής -Παρουσίαση του φαινομένου με τη χρήση πινάκων -Απάντηση σε πιθανές ερωτήσεις των μαθητών

Εξάσκηση // Εφαρμογή: (αναμενόμενη διάρκεια: 15 λεπτά)	-Ερωτήσεις κλειστού και ανοικτού τύπου, ασκήσεις συμπλήρωσης κενών και παραγωγής γραπτού λόγου -Ανάθεση ασκήσεων για το σπίτι
--	--

Ανάλυση μαθήματος

Το μάθημα αυτό αποβλέπει στην πλήρη κατανόηση και κατάκτηση από τους μαθητές του μη προσδιορισμένου αορίστου χρόνου (*Belirsiz Geçmiş Zaman*) της Τουρκικής, ένα γραμματικό φαινόμενο που δεν μπορεί να αντιστοιχιστεί πλήρως ως προς τις χρήσεις του με κάποιο της Ελληνικής, της πρώτης γλώσσας των μαθητών στους οποίους απευθύνεται το μάθημα. Γι' αυτό έχει επιλεγεί μία από τις βασικές χρήσεις του φαινομένου για να καθοριστεί το κεντρικό θέμα του μαθήματος· πρόκειται για την χρήση του στην αφήγηση παραμυθιών. Διδακτικό υλικό του μαθήματος αποτελεί το αρχείο που σχεδιάστηκε αποκλειστικά για αυτό από τον διδάσκοντα και αναλύεται κατωτέρω.

Α' στάδιο: Εισαγωγή και προανάγνωση

Πριν την παρουσίαση του υλικού, ο διδάσκων απευθύνεται προφορικά στους μαθητές και τους εξηγεί συνοπτικά στη μητρική τους γλώσσα το θέμα και τους στόχους του μαθήματος.

A. 1. Eşleştirelim.

Çizmeli Kedi, Kalkedisi, Kırmızı Başlıklı Kız, Üç Küçük Domuzcuk,
Küçük Deniz Kızı, Karabağ Prensi, Güzel ve Çirkin, Pamuk Prenses

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

A. 2. Haydi, siz söyleyin!
-Çocuklarınızdan hiç masal hatırlıyor musunuz?
-Yukarıdaki masallardan en çok hangisini seviyorsunuz?
-Hala masal okuyor musunuz?

Δ' στάδιο - Προανάγνωση
(διάρκεια: 10 λεπτά)

-Εισαγωγή των μαθητών στο θέμα
-Κινητοποίηση του ενδιαφέροντος με την χρήση εικόνων

-Προσωπικές ερωτήσεις προς τους μαθητές
-Ευκαιρία για καταγισμό ιδεών

Το στάδιο αυτό έχει στόχο να εισαγάγει ομαλά τους μαθητές στο θέμα του μαθήματος. Για να επιτευχθεί αυτό, επιλέγεται ως πρώτη δραστηριότητα μια άσκηση αντιστοίχισης εικόνων γνωστών χαρακτήρων με την ονομασία τους στην τουρκική γλώσσα. Δευτερεύων στόχος της άσκησης είναι η κινητοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών μέσω της παροχής λεξιλογίου που αυτοί συνδέουν με την παιδική τους ηλικία.

Η δεύτερη δραστηριότητα αποτελείται από τρεις προσωπικές ερωτήσεις που απευθύνονται στους μαθητές. Είναι σχετικές με το θέμα του μαθήματος και δίνουν το βήμα στους μαθητές ώστε να αποδείξουν μέσω της παραγωγής προφορικού λόγου ότι έχουν κατακτήσει τις μορφολογικές δομές που έχουν διδαχθεί σε προηγούμενα μαθήματα. Δίνεται επομένως και η ευκαιρία για καταγισμό ιδεών, ενώ μπορούν στη συνέχεια να προκύψουν και άλλες ερωτήσεις ανάλογα με την συμμετοχή των μαθητών (π.χ, σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο τρίτο ερώτημα μπορεί να διατυπωθεί προφορικά η ερώτηση «*Peki, küçük kardeşiniz ya da yeğeniniz yok mu? Onlarla masal okumuyor musunuz?*»).

B' στάδιο: Κύρια ανάγνωση

Το στάδιο αυτό αποτελεί το κεντρικό σημείο παρουσίασης του γραμματικού φαινομένου μέσα από ένα γραπτό κείμενο, κατά τα πρότυπα της επικοινωνιακής μεθόδου.

B. I. Okuma

Midas'ın Dokunuşu

Bir varmış, bir yokmuş, Midas adı kibar ama açgözlü bir kral varmış. Şarap tannısı Dionisos'un dostu Silinos Frigya'yı gezerken kral Midas'ın gül bahçesinde uyuyakalmış. Midas, Silinos'u bulmuş ve on gün on gece sarayında misafir etmiş. Dionisos, Midas'ın konukseverliğinden memnun kalmış ve krala bir hediye vermek istemiş. "Herhangi bir dileğini gerçekleştireceğim" diye söylemiş. Kral Midas daha zengin olmak istiyormuş ve böylece "Ben neye dokunursam dokunayım, saf altına dönüştür" diye dilemiş.

Bundan sonra Midas sarayına dönmüş. Bahçeye çıkmış ve bütün ağaçları, bütün bitkileri altına çevirmiş. "Öf, bu koşuşturmadan yorulmuşum, karram da zil çalıyor" diye söylemiş. Sofrada çeşit çeşit yiyecekler ve içecekler varmış. Midas masadaki her şeye dokunmaya başlamış ama korkuyla seyretmiş; her şey saf altına dönüştüyormuş! Perişan olmuş.

Kral, Dionisos'tan "Bu uğursuz gücü geri al" diye istemiş. Tanrı, Midas'ın durumuna acımış. Krala "İmağa git ve kendini yıkan" diye söylemiş. Midas öyle yapmış ve her şeyi altına çevirme yeteneğini kaybetmiş. Böylece açgözlülüğünden de kurtulmuş, öğrenmiş ki altın ile saadet olmaz.

**B' στάδιο: Κύρια ανάγνωση
(διάρκεια: 20 λεπτά)**

- Διασκευασμένο κείμενο για το επίπεδο των μαθητών
- Ανάδειξη του γραμματικού φαινομένου-στόχου
- Κατανόηση άγνωστων δομών βάσει του περικειμένου

Το θέμα του κεντρικού κειμένου είναι σχετικό με την ελληνική μυθολογία. Αναμένεται επομένως να είναι οικείο στο κοινό που απευθύνεται, μειώνοντας έτσι το άγχος για το άγνωστο και το μη διαχειρίσιμο στους μαθητές και τις πιθανότητες να βιώσουν πολιτισμικό σοκ σε ένα αρχάριο επίπεδο. Το ίδιο το κείμενο αποτελεί απόπειρα του διδάσκοντος συνδυασμού και διασκευής δύο αυθεντικών κειμένων στην Τουρκική που αντλήθηκαν από το διαδίκτυο¹. Ο φυσικός λόγος ενέχει τον «κίνδυνο» να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με άγνωστα μορφοσυντακτικά στοιχεία, οι άγνωστες όμως δομές του κειμένου (π.χ. «*neye dokunursam dokunayım, saf altına dönüştür*») κατανοούνται εύκολα από τους μαθητές από την πρότερη γνώση και μόνο του μύθου.

¹ Πηγές αυθεντικών κειμένων: <https://bit.ly/3FOR6Np> και <https://bit.ly/32jv73I>

Αρχικά, ο διδάσκων δίνει λίγο χρόνο στους μαθητές να επεξεργαστούν το κείμενο μόνοι τους και στην συνέχεια τους αναθέτει με σειρά να διαβάσουν ένα τμήμα αυτού, σημειώνοντας παράλληλα τις άγνωστες λέξεις που συναντούν. Μόλις ολοκληρωθεί η πρώτη ανάγνωση δίνεται το περιθώριο ερμηνείας του κειμένου, είτε με τη μετάφραση αγνώστων όρων², είτε με την παρακίνηση των μαθητών να κατανοήσουν την έννοια μιας δομής ή λέξης βάσει των συμφραζομένων³. Έτσι, δίνεται το έναυσμα για την δεύτερη ανάγνωση του κειμένου, πάλι με ανάθεση στους μαθητές, με μια πληρέστερη εικόνα ως προς το λεξιλόγιο και τα γραμματικά φαινόμενά του.

Ως προς το διδασκόμενο γραμματικό φαινόμενο, ακολουθείται μια στρατηγική εμπύθισης των μαθητών -κατά τα πρότυπα της επικοινωνιακής μεθόδου- πράγμα που σημαίνει ότι δεν δίνονται περαιτέρω εξηγήσεις σχετικά με αυτό στους μαθητές σε αυτό το στάδιο, αλλά αυτοί αφήνονται να ερμηνεύσουν την λειτουργία του μόνοι τους. Το ίδιο τηρείται και στην άσκηση του κειμένου, η οποία έχει στόχο την μηχανική αντιγραφή του φαινομένου από τους μαθητές.

1. Kral Midas nasıl biriymiş ve nerede yaşıyormuş? Kimi misafir etmiş? O kimin arkadaşlığı?

2. Midas'ın nasıl bir yeteneğe sahip olmuş?

3. Kral Midas dileğinden neden vazgeçmiş?

Ερωτήσεις ημιανοικτού τύπου:

Ο μαθητής έχει την δυνατότητα να απαντήσει ελεύθερα, ο στόχος όμως της ερώτησης είναι να βάλει τον μαθητή στην διαδικασία εντοπισμού και επανάληψης της διδασκόμενης δομής με την αντιγραφή των κατάλληλων σημείων του κειμένου.

² Για το συγκεκριμένο επίπεδο, μερικοί άγνωστοι όροι (κατά σειρά εμφάνισης) αναμένεται να είναι οι *açgözlü/açgözlülük, konukseverlik, saf (altın), koşuşturma, perişan, ırmak* και *saadet*.

³ Αυτό μπορεί να εφαρμοστεί στις περιπτώσεις γραμματικών φαινομένων που ο μαθητής διδάσκεται αργότερα, για τις οποίες όμως είναι σε θέση να κατανοήσει με τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις του ή/και από το περιεχόμενο («*gül bahçesinde uyuyakalmış*», «*[...] diye söylemiş*», «*altın ile saadet olmaz*», κτλ.). Αντίστοιχα, ο διδάσκων μπορεί να παρακινήσει τους μαθητές να μαντέψουν το νόημα κάποιων λέξεων που εμφανίζονται και στην δική τους γλώσσα ως δάνεια (π.χ. *misafir etmek, uğursuz*).

Γ' στάδιο: Μετα-ανάγνωση

Με το στάδιο αυτό συντελείται ένα σύντομο κλείσιμο της ενότητας των παραμυθιών και μύθων, ώστε να εστιάσει στην συνέχεια το μάθημα στην αυτή καθαυτή διδασκαλία του νέου γραμματικού φαινομένου. Πρόκειται δηλαδή για μια ευκαιρία να «ηρεμήσει» η τάξη μετά το κεντρικό κείμενο, μέσω προσωπικών ερωτήσεων προς τους μαθητές.

Γ' στάδιο: Μετα-ανάγνωση
(διάρκεια 3-5 λεπτά)

B. 2. Ya siz?

- Midas'ın dokunuşu efsanesini daha önce duydunuz mu?
- Yunan mitolojisinden en sevdiğiniz efsane hangisi?

Με την δεύτερη ερώτηση, δίνεται εκ νέου το έναυσμα για έναν νέο καταγισμό ιδεών που ανάλογα με την ανταπόκριση των μαθητών και την παρακίνηση του διδάσκοντος μπορεί να γίνει ευκαιρία εκμάθησης λεξιλογίου. Συγκεκριμένα, ο διδάσκων μπορεί να δώσει λεξήματα σχετικά με την μυθολογία στην Τουρκική (*kahraman, canavar, şarap tanrısı, zeka tanrıcısı*), αποδόσεις πραγματολογικών στοιχείων στην Τουρκική (*İason ve altın post, Herkül'ün on iki görevi*), ζητώντας εν τέλει από τους μαθητές να συντάξουν οι ίδιοι τις δικές τους προτάσεις με την διδασκόμενη δομή (π.χ. «*Kahraman Herkül, Hidra adlı dokuz başlı canavarı öldürmüştü*»).

Δ' στάδιο: Διδασκαλία γραμματικού φαινομένου

Σε αυτό το στάδιο επιχειρείται μια πιο συστηματική και γενική παρουσίαση του *Belirsiz Geçmiş Zaman* προς επίρρωση των γνώσεων που ο μαθητής απέκτησε στα προηγούμενα στάδια.

Χρησιμοποιώντας μια κατά βάση επαγωγική-επικοινωνιακή μέθοδο, ο διδάσκων παρουσιάζει παραδείγματα χρήσεων του γραμματικού φαινομένου στους μαθητές, τα οποία έχουν χωριστεί σε τέσσερις ομάδες δύο προτάσεων. Αρχικά, ο διδάσκων αναθέτει σε έναν ή δύο μαθητές να διαβάσουν το ζεύγος παραδειγμάτων, στη συνέχεια τους δίνει το περιθώριο να εξηγήσουν τι καταλαβαίνουν οι ίδιοι από την χρήση του φαινομένου στο εκάστοτε παράδειγμα και τέλος τους φανερώνει την πραγματική χρήση και τον λόγο ομαδοποίησης των παραδειγμάτων.

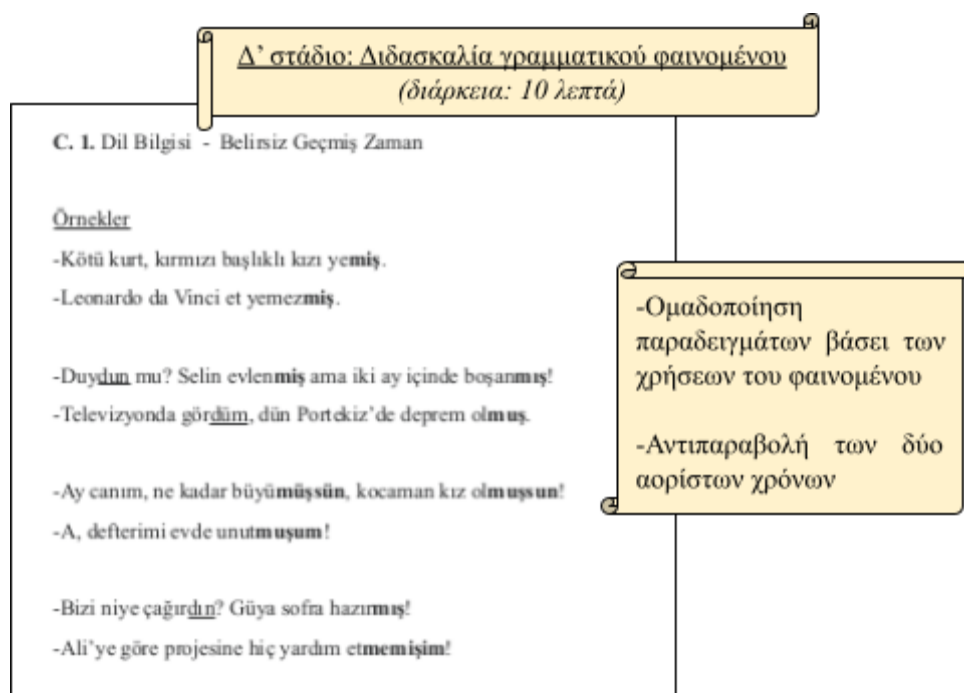
Τα ζεύγη των παραδειγματικών χρήσεων έχουν χωριστεί ως εξής:

α' ζεύγος: αφήγηση παραμυθιών, μετάδοση ιστορικών γεγονότων

β' ζεύγος: διάδοση φήμης, ειδήσεων ή γεγονότων στα οποία ο ομιλητής δεν ήταν αυτόπτης μάρτυρας

γ' ζεύγος: έκφραση έκπληξης, θαυμασμού ή εκ των υστέρων διαπίστωση

δ' ζεύγος: έκφραση ειρωνείας ή/και υποκειμενικότητας

Σημειώνεται ότι με την χρήση του *Belirli Geçmiş Zaman* σε ορισμένα παραδείγματα ο διδάσκων μπορεί να αντιπαραβάλει τις χρήσεις των δύο αορίστων χρόνων. Μπορεί επίσης να αναφέρει και να σημειώσει στον πίνακα τις λεκτικές ενδείξεις που σηματοδοτούν άμεσα τη συνοδεία από το διδασκόμενο γραμματικό φαινόμενο, όπως αυτές εμφανίζονται σε αρκετά από τα παραδείγματα (*belki, galiba, acaba, meğer, güya, sözde, sanki, -(y)A göre, duydun mi?, κτλ.*).

Κατόπιν, ο διδάσκων εξηγεί αναλυτικά τον σχηματισμό του μη συγκεκριμένου αορίστου χρόνου με την χρήση πινάκων.

Α' πίνακας: σχηματισμός με ρηματικό θέμα

→ fiil + (mA) + mİş + kişi ekleri

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu soru	Olumsuz soru
Ben	görmüş - üm	gömemiş - im	görmüş müyüm?	gömemiş miyim?
Sen	görmüş - ün	gömemiş - sin	görmüş müsün?	gömemiş misin?
O	görmüş - ø	gömemiş - ø	görmüş mü?	gömemiş mi?
Biz	görmüş - üz	gömemiş - iz	görmüş müyüz?	gömemiş miyiz?
Siz	görmüş - süünüz	gömemiş - siniz	görmüş müsünüz?	gömemiş misiniz?
Onlar	görmüş - (ler)	gömemiş - (ler)	görmüşler mi?	gömemişler mi?

Β' πίνακας: σχηματισμός με ονόματα

→ isim // sıfat + (y) + mİş + kişi ekleri

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu soru	Olumsuz soru
Ben	kabaymış - im	kaba değilmiş - im	kaba mıymış - im?	kaba değil miymiş - im?
Sen	kabaymış - sın	kaba değilmiş - sin	kaba mıymış - sın?	kaba değil miymiş - sin?
O	kabaymış - ø	kaba değilmiş - ø	kaba mıymış?	kaba değil miymiş?
Biz	kabaymış - ız	kaba değilmiş - iz	kaba mıymış - ız?	kaba değil miymiş - iz?
Siz	kabaymış - süünüz	kaba değilmiş - siniz	kaba mıymış - süünüz?	kaba değil miymiş - siniz?
Onlar	kabaymış - (lar)	kaba değilmiş - (ler)	kaba mıymış - (lar)?	kaba değil(ler) miymiş?

Μετά την παρουσίαση του γραμματικού φαινομένου και την επίλυση τυχόν αποριών των μαθητών, το μάθημα μπορεί να προχωρήσει στο στάδιο της εξάσκησης.

Ε' στάδιο: Εξάσκηση//Εφαρμογή

Σε αυτό το στάδιο, οι μαθητές καλούνται να εφαρμόσουν τις γνώσεις που απέκτησαν κατά τα προηγούμενα μέρη του μαθήματος. Αυτό επιτυγχάνεται με τις ασκήσεις που εστιάζουν στις διαφορετικές χρήσεις του διδασκόμενου γραμματικού φαινομένου.

Στ' στάδιο: Εξάσκηση-Εφαρμογή
(διάρκεια: 15 λεπτά)

C. 2. Σıra sizde!

1. Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

- a. Dün İstanbul'a kar yağ _____.
- b. Kerim kitabı henüz bitir _____ (-)
- c. Annem dün gece rüyasında beni gör _____.
- ç. Cemil dün işe gelmedi. Meğer hasta _____.
- d. Metin, bugüne kadar uçağa hiç bin _____?
- e. Dedem ressam _____, Eserleri harika _____.
- f. Sen küçükken yanmaz _____? (-)

2. Boşlukları dolduralım.

Yan daireye yakışıklı bir çocuk taşındı. Arkadaşım Gülten'e göre onun adı Ceyhan' _____, 24 yaşında _____, bekar _____, pilot _____, Bursalı _____, kısa boylu değil _____, şişman da değil _____. Ama meğer Ceyhan nişanlı _____...

-Ασκήσεις κλειστού τύπου, μηχανική εφαρμογή του φαινομένου με σχηματισμό βάσει της φωνηεντικής αρμονίας

-Επίκεντρο η χρήση του φαινομένου για διάδοση φήμης/κουτσομπολιού (β' άσκηση)

3. Aşağıdaki cümleleri uygun eklerle (-DI, -mİş) dolduralım.

- Bugün derse geç kal_____ ve öğretmen bana çok kız_____.
- Annemle konuştun mu? Akşam yemeği için ne yap_____?
- Duydan mı? Dünkü toplantıda Ahmet Bey hiç konuş_____.
- 1960 yılında Şili'de dünya tarihinde en büyük depremi meydana gel_____.
- Çok çalış_____ ve üniversite sınavını kazan_____ . (ben)
- Dün koltukta uyu_____. Şimdi her yerim ağnyor.
- Rüzgar geçen ay evlen_____. Nikâha beni davet etme_____.

4. Belirsiz geçmiş zaman eklerini kullanarak defterimize yeniden yazalım.

Bir gün Nasreddin Hoca, komşusundan bir kazan istedi. İşini bittikten sonra kazanın içine küçük bir tencere koydu ve geri iade etti. Kazan sahibi küçük tencereyi gördü. "Bu nedir?" diye sordu. Hoca ona "Müjde! Kazanınız doğdu!" diye cevap verdi. Bu haber komşusunun hoşuna gitti.

Hoca yine bir gün komşusundan kazanı istedi. Aldı ama bu sefer iade etmedi. Sahibi bir süre bekleđi. Bir iki hafta sonra, Hocanın evine gitti, kazanı geri istedi. Hoca üzüntülü bir çehre ile "Sizlere ömür, kazan öldü!" dedi. Komşu hayretle "Aman Hocam, hiç kazan ölür mü?" diye sordu. Hocanın cevabı hazırđı; "Kazanın doğurduğuna inandın, öldüğüne niçin inanmıyorsun?".

5. Çok sevdiğiniz bir masal ya da bir efsane yazın.

-Επιλογή μεταξύ
Belirli και Belirsiz
Geçmiş Zaman

-Ασκήσεις που εστιάζουν στον
γραπτό λόγο και την χρήση του
φαινομένου για την αφήγηση
παραμυθιών (συστήνονται ως
ασκήσεις για το σπίτι)

Αυτοαξιολόγηση

Στην προηγούμενη ενότητα παρουσιάστηκε το σχέδιο μαθήματος και αναλύθηκε εκτενώς το διδακτικό υλικό που ετοιμάστηκε βάσει αυτού. Στην παρούσα ενότητα ο γράφων αξιολογεί το διδακτικό υλικό ως προς τους στόχους του μαθήματος.

Αρχικά, όσον αφορά στον σχεδιασμό του μαθήματος επιλέχθηκε η επικοινωνιακή μέθοδος και μια επαγωγική προσέγγιση. Με αυτόν τον τρόπο ο μαθητής πρώτα παρατηρεί το διδασκόμενο γραμματικό φαινόμενο και στη συνέχεια το κανονικοποιεί - πλήρης αντίθεση με την παλαική παραδοσιακή μέθοδο. Το ίδιο το γραμματικό φαινόμενο διδάσκεται σε μαθητές αρχάριου επιπέδου (A2) που έχουν εξοικειωθεί ωστόσο και κατανοούν τις βασικές δομές και τον τρόπο σκέψης της Τουρκικής.

Το μάθημα ακολουθεί επομένως το πρότυπο δομής ενός μαθήματος κατά την επικοινωνιακή μέθοδο, με εισαγωγή στο θέμα με ασκήσεις που κινητοποιούν το ενδιαφέρον του μαθητή και του δίνουν την ευκαιρία να μιλήσει για τον εαυτό του στην ξένη γλώσσα. Οι ασκήσεις πριν και μετά από το κύριο κείμενο (στάδια της προ- και μετα-ανάγνωσης) δρύνονται της ευκαιρίας για την διδασκαλία καινούργιου λεξιλογίου, όπως αναλύθηκε στην προηγούμενη ενότητα, προσφέροντας παράλληλα μια αγχολυτική -εικονική για τον μαθητή- παύση της διδακτικής διαδικασίας.

Ως προς το στάδιο της κύριας ανάγνωσης, το κείμενο που έχει ετοιμαστεί για τους μαθητές ταυτίζεται απόλυτα με το θέμα του μαθήματος και παρουσιάζει επαρκώς το διδασκόμενο φαινόμενο ενώ, όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα άγνωστα γραμματικά φαινόμενα αυτού καθίστανται αντιληπτά από το περιεχόμενο και την πρότερη γνώση του μύθου από τους μαθητές. Κατά το στάδιο της ερμηνείας του κειμένου δίνεται το περιθώριο να λυθούν όλες οι τυχόν απορίες των μαθητών ως προς το λεξιλόγιο και τις άγνωστες μορφοσυντακτικές δομές. Με τις τρεις ερωτήσεις δε που ακολουθούν, οι μαθητές εφαρμόζουν (έστω και μηχανικά) το νέο γι' αυτούς φαινόμενο πριν την «κανονική» διδασκαλία του.

Η επικοινωνιακή-επαγωγική μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τον σχεδιασμό ολόκληρου του μαθήματος καθίσταται ιδιαίτερα εμφανής στο στάδιο διδασκαλίας του γραμματικού φαινομένου: ο μαθητής αντικρίζει πρώτα τις παραδειγματικές χρήσεις του φαινομένου, τις

γενικοποιεί και στην συνέχεια μαθαίνει το σχηματισμό της νέας δομής. Σημειώνεται ότι ο σχηματισμός του εν λόγω γραμματικού φαινομένου δεν παρουσιάζει κάποια ιδιαίτερη δυσκολία πέρα από την τήρηση των κανόνων της φωνητικής αρμονίας, την οποία ούτως ή άλλως οι μαθητές αναμένεται να έχουν κατακτήσει σε αυτό το επίπεδο.

Γι' αυτόν τον λόγο, οι ασκήσεις που ακολουθούν στο στάδιο της εξάσκησης και εφαρμογής εμπεριέχουν ρηματικά και ονοματικά θέματα που λήγουν σε φωνήεντα ώστε να καλύπτουν ολόκληρη την μικρή αρμονία φωνηέντων (*Küçük Ünlü Uyumu: a/i→ı, e/i→i, κτλ.*), ενώ επίσης εστιάζουν στις διάφορες χρήσεις του φαινομένου όπως διδάχθηκαν στους μαθητές, τόσο στην καταφατική όσο και στην αρνητική και ερωτηματική εκφορά τους. Με την αλληλουχία των τριών πρώτων ασκήσεων σύμφωνα με το επίπεδο δυσκολίας τους, ο διδάσκων είναι σε θέση να αξιολογήσει και κατά πόσο οι μαθητές έχουν κατανοήσει το διδασκόμενο γραμματικό φαινόμενο. Η ευκολία ίσως του σχηματισμού της εν λόγω δομής είναι και η αιτία απουσίας ενός ξεχωριστού σταδίου αξιολόγησης· κύριος στόχος του μαθήματος και των ασκήσεων δεν είναι να φανεί κατά πόσο οι μαθητές μπορούν να αναγνωρίσουν και να σχηματίσουν τον μη συγκεκριμένο αόριστο χρόνο, αλλά να κατανοήσουν τη λειτουργία και τις χρήσεις αυτού μέσα από την εξάσκηση και την επανάληψη.

Οι επόμενες δύο ασκήσεις στοχεύουν κυρίως στην πρόσληψη και παραγωγή γραπτού λόγου. Η πρώτη παρουσιάζει στους μαθητές ένα κείμενο εγγύτερο στην τουρκική πολιτισμική πραγματικότητα και τους ζητά μια λίγο πιο μηχανική εφαρμογή της νέας δομής. Εφόσον υπάρχει το χρονικό περιθώριο, το κείμενο μπορεί να αναγνωστεί στην τάξη με την ίδια ακολουθία του κύριου κειμένου, ώστε να λυθούν και για αυτό τυχόν απορίες των μαθητών. Η δεύτερη άσκηση καλεί τους μαθητές να εφαρμόσουν πιο δημιουργικά το διδασκόμενο φαινόμενο, ζητώντας τους να συντάξουν ένα γνωστό τους παραμύθι ή μύθο στην Τουρκική. Οι δύο αυτές ασκήσεις προτείνεται να ανατεθούν για το σπίτι, ώστε να έχει ο μαθητής το κατάλληλο περιθώριο χρόνου επισκόπησης και εφαρμογής των όσων διδάχθηκε.

Συμπεραίνοντας, κρίνεται ότι το παρόν μάθημα παρουσιάζει σε επαρκέστατο βαθμό το γραμματικό φαινόμενο και καλύπτει πλήρως τους στόχους για τους οποίους σχεδιάστηκε. Προς τούτο συνεισφέρουν οι ασκήσεις και οι δραστηριότητες, το κεντρικό κείμενο, ο τρόπος παρουσίασης του φαινομένου, η αλληλουχία των σταδίων του μαθήματος και η διαρκής ερμηνεία από τον διδάσκοντα των σημείων που δεν κατανοούν οι μαθητές.

Αξιολόγηση συναδέλφων

Κωνσταντίνος Κοσμίδης

Το σχέδιο μαθήματος του κ. Κοσμίδη βασίζεται στην επικοινωνιακή μέθοδο, στην πράξη όμως ακολουθείται ένας συνδυασμός παραδοσιακής και επικοινωνιακής προσέγγισης: αν και η δομή και η αλληλουχία των σταδίων του μαθήματος τηρεί τα πρότυπα της επικοινωνιακής μεθόδου (ήπια εισαγωγή, κείμενο, διδασκαλία γραμματικού φαινομένου, εξάσκηση, εφαρμογή, κοκ.), ο διδάσκων επιλέγει να παρουσιάσει πρώτα τη νέα δομή (παθητική φωνή) σε θεωρητικό επίπεδο και στη συνέχεια περνάει στο κείμενο. Παρόλο που αυτή η παραγωγική ακολουθία αποκλίνει από τα σύγχρονα δεδομένα, δεν είναι απαραίτητα κακή, δεδομένου μάλιστα ότι το μάθημα αυτό απευθύνεται σε μαθητή που έχει συνηθίσει σε μια πιο παραδοσιακή μέθοδο διδασκαλίας και αισθάνεται ο ίδιος πιο άνετα με αυτήν.

Ως προς την διδασκαλία του γραμματικού φαινομένου, αυτή πραγματοποιείται με τους κανόνες ήδη γραμμένους στην Τουρκική, με τρόπο θεωρητικό μεν, αρκετά απλοποιημένο δε. Τούτο μπορεί να αποτελέσει είτε ευκαιρία βαθύτερης γραμματικής ανάλυσης είτε τροχοπέδη για έναν μαθητή αυτού του επιπέδου αν δεν συνοδευτεί από μια κατάλληλη επεξήγηση ή καθοδήγηση από τον διδάσκοντα. Το ίδιο μπορεί να ειπωθεί και για το κεντρικό κείμενο του μαθήματος, καθώς αποτελεί ατόφιο -μη διασκευασμένο- φυσικό κείμενο της ξένης γλώσσας σε ένα αρκετά υψηλό επίπεδο, αυτό της λημματογραφίας σε εγκυκλοπαίδεια.

Από την άλλη, οι ασκήσεις που συνοδεύουν τόσο το κείμενο όσο και το στάδιο διδασκαλίας του γραμματικού φαινομένου συνεισφέρουν σε μια επαρκή κατανόηση και κατάκτηση του φαινομένου. Άλλες δραστηριότητες, όπως αυτή της αντιστοίχισης εικόνων στο δεύτερο μέρος του μαθήματος, μπορεί να είναι ευκαιρία τόσο για παιχνίδι όσο και για απόκτηση νέων πληροφοριών. Επίσης, με το οπτικοακουστικό υλικό που προτείνεται από τον διδάσκοντα ως δραστηριότητα πρόσληψης προφορικού λόγου, δίνεται η ευκαιρία στον μαθητή για ένα ευχάριστο διάλειμμα, χωρίς ωστόσο να διακόπτεται η μαθησιακή διαδικασία ούτε και η πρόσληψη πληροφοριών.

Συνοπτικά, λαμβάνοντας υπ' όψιν το κοινό στο οποίο απευθύνεται το μάθημα, μπορεί να ειπωθεί ότι οι στόχοι του εκπληρώνονται επαρκώς, ακόμη κι αν αυτό δεν ακολουθεί πιστά τις ταγές της πλέον σύγχρονης επικοινωνιακής μεθόδου. Με την απαραίτητη και κατευθυντήρια

παρουσία του διδάσκοντος ο μαθητής μαθαίνει ένα νέο γραμματικό φαινόμενο, λαμβάνοντας παράλληλα πληροφορίες για τοπόσημα της πόλης του από τουρκικές πηγές.

Ειρήνη Ίτσα

Το σχέδιο μαθήματος της δις Ίτσα αποτελεί μια άρτια παρουσίαση του μέλλοντα χρόνου της Τουρκικής κατά τα πρότυπα της επικοινωνιακής μεθόδου. Με τις εισαγωγικές ερωτήσεις και τις προτάσεις-παραδείγματα πυροδοτείται ένας καταγισμός ιδεών στο μυαλό των μαθητών για το τι ακριβώς είναι το φαινόμενο που βλέπουν και για το τι θα ακολουθήσει.

Το κείμενο που έχει προετοιμάσει η διδάσκουσα καλύπτει πλήρως το θέμα και τους στόχους του μαθήματος, ενώ χρησιμοποιεί παράλληλα μια γλώσσα απλή, κατάλληλη για το επίπεδο των μαθητών. Η μορφή μάλιστα του κειμένου, μορφή διαλόγου, ενδείκνυται για μια πιο αλληλεπιδραστική μεταξύ των μαθητών ανάγνωσή του.

Η διδασκαλία του γραμματικού φαινομένου ακολουθεί και αυτή τα πρότυπα της επικοινωνιακής μεθόδου, ενώ και η ασκήσεις του σταδίου της εξάσκησης βοηθούν στην περαιτέρω κατανόηση και κατάκτηση του φαινομένου. Εξάλλου, δεν αναμένεται -κατά την άποψη του γράφοντος- να αντιμετωπίσουν οι μαθητές κάποια ιδιαίτερη δυσκολία στην κατανόηση του φαινομένου, καθώς μπορούν να το αντιστοιχίσουν με τον μέλλοντα χρόνο της Ελληνικής, ενώ ως προς τον σχηματισμό του αρκεί να ακολουθήσουν τους κανόνες της μεγάλης αρμονίας φωνηέντων (*Büyük Ünlü Uyumu: a/i/o/u→a, e/i/ö/ü→e*). Γι' αυτόν τον λόγο, θα μπορούσε ίσως το στάδιο της αξιολόγησης που έπεται είτε να παραληφθεί εντελώς είτε να ενσωματωθεί στο στάδιο της εξάσκησης και εφαρμογής, με περισσότερες μορφολογικές διαφοροποιήσεις στις απαντήσεις των ερωτημάτων.

Συνοψίζοντας, το εν λόγω σχέδιο μαθήματος αποτελεί μια σωστά συγκροτημένη παρουσίαση και διδασκαλία του μέλλοντα χρόνου της Τουρκικής, ακολουθώντας πιστά τα πρότυπα της επικοινωνιακής μεθόδου. Δεν σημειώνεται από τον γράφοντα κάποια ιδιαίτερη παρατήρηση καθώς αναμένεται η επιτυχής ως προς τους στόχους του έκβαση του μαθήματος.

Πηγές

- *Midas* (2021), Vikipedi, προσβάσιμο στο <https://tr.wikipedia.org/wiki/Midas> (τελευταία ανάκτηση: 26/01/2022)
- *Midas'ın Dokunuşu* (2019), Masal Oku, προσβάσιμο στο <https://masaloku.com.tr/midasin-dokunusu> (τελευταία ανάκτηση: 26/01/2022)
- *Nasrettin Hoca Fıkraları - En Komik Seçmeli Nasrettin Hoca'nın Fıkraları - Farklı, Kısa, Uzun Fıkra Oku* (2021), Sabah, προσβάσιμο στο <https://bit.ly/3rWpocW> (τελευταία ανάκτηση: 26/01/2021)
- Yılmaz M. Y. (επιμ.), *İstanbul - Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı A2*, Kültür Sanat Basımevi, Κωνσταντινούπολη, 2012, σσ. 53-54
- Δαφνοπατίδης Β. & Σανλίογλου Χ., *Τουρκική Γραμματική στα ελληνικά*, Perugia, Αθήνα, 2011, σσ. 142-145
- Ρομποπούλου Μ., *Πρακτική Άσκηση στη Διδασκαλία της Τουρκικής (Μικροδιδασκαλία)*, σημειώσεις μαθήματος

Για την λήψη εικόνων χρησιμοποιήθηκε ο ιστότοπος <https://www.dreamstime.com/>.